

In memoriam Pekka Tiainen 1961–2017

Pekka Tiainen 15.03.1961 – 23.09.2017

Pidetty ja arvostettu kollegamme, LT, anesthesiologian erikoislääkäri, EDIC, Pekka Tiainen menehtyi lauantaina 23.9.2017 lyhyen vaikean sairauden jälkeen.

Pekka oli kotoisin Etelä-Savon Punkaharjulta, jossa hän vietti lapsuutensa ja kouluvuotensa. Punkaharjun lukion opettajat odottivat lukihäiriöiseltä mutta fiksulta pojalta ylioppilaskirjoituksista kuutta laudaturia, mutta Pekkapa jätti kiusallaan saksankielen kirjoittamatta ja sai ”vain” viisi L:ää. Ylioppilastutkinnon jälkeen Pekka haki ja pääsi opiskelemaan lääketiedettä Helsingin yliopistoon. Hän jatkoi edelleen anesthesiologian erikoistumisopintoihin suoritettuaan välissä siviilipalveluksen Haminan terveyskeskuksessa. Erikoistumispalveluitaan Pekka suoritti HYKS:n eri klinikoissa ja niiltä ajoilta hänelle oli kertynyt lukuisa määrä erilaisia opettavaisia potilastapauksia ja tapahtumia, joihin hän kerran jos toisenkin palasi aloittamalla lauseensa ”Kerran vanhalla Kirralla...”. Pekan älystä, osaamisesta ja valtavasta halusta tietää ja tutkia kertoo hänen väitöskirjatutkimuksensa ”Glutathione transferase alpha: time-resolved immunofluorometric assay in serum and its application in the assessment of hepatocellular integrity during and after liver transplantation or general anaesthesia”, jota varten hän opiskeli vuoden biokemian kehittämisen samalla tutkimuksessaan tarvitsemansa analysointimenetelmät.

Lappeenrantaan, Etelä-Karjalan Keskussairaalaan Pekka tuli töihin kesällä 1997. Joku saattoi tuolloin ääneen epäillä, josko niin pätevä Helsingistä tuleva lääkäri tänne jäisi. Mutta niin vain 20 vuotta vierähti, Pekan omien sanojen mukaan ”yksinkertaisena maalaislääkärinä”. Alkuvuosina Pekka kävi välillä etelässä lomilla – no, nuo lomat

vierähtivät vanhalla Kirralla ja Lastenkllinikalla, joskus Töölössäkin, keikoilla. Myöhemmin Pekka malttoi myös oikeasti lomilla. Kaupunkikohteista hänen ehdoton suosikkinsa oli Wien. Pidemmällä lomilla Pekka kiersi perheensä kanssa Islantia useampaan otteeseen, mutta erityisen rakkaiksi muodostuivat vaimon, Helenan, kanssa tehdyt matkat Uuteen-Seelantiin.

Pekan sydäntä lähellä oli erikoistuvien lääkärien, amanuenssien ja lääketieteen kandidaattien kouluttaminen. Hän pakotti heidät ajattelemaan omilla aivoillaan ja etsimään tietoa. Vaikka Pekan ”kuulustelut” tulivat kaikille tutuiksi, ei hän silti koskaan halunnut koulutettaviaan nolata. Hänelle uskalsi väittää vastaan, jos perustelut olivat hyvät ja toisaalta uskalsi myös tunnustaa, jos ei jotain tiennyt. Pekka rakasti työtään, ja oman työnsä kehittämistä sekä jatkuvasta koulutautumisesta hän piti ihailtavalla tavalla huolta. Pekka kiersi paitsi anesthesiologian ja tehohoidon, myös kardiologian alan kansainvälisissä kongresseissa, monesti ihan omalla ajallaan. Kliinisen työn ohella Pekka oli mukana SAY:n toiminnassa, osallistui Peruselintomintojen häiriöt ja niiden hoito -kirjan kirjoittamiseen sekä kirjoitti Finnanest-lehteen.

Pekka kyseenalaisti vakiintuneita käytäntöjä ja otti mielellään käyttöön uusia hoitomenetelmiä ja hoitolaitteita. Hän opiskeli omatoimisesti mm. ultraäänen käytön puudutuksissa ja kanyloinneissa ja mielellään opetti oppimaansa ja kehittämiään ”umpikieroja savolaisia tekniikoita” meille kollegoillekin. Pekalla oli maalaislääkärinä käytännöllinen ote työhön ja tieteeseen. Hän vierasti ääri-ilmiöitä ja pyrki omien sanojensa mukaan kultaiselle keskitielle. Pekalle mielipiteiden ja ajatusten vapaus olivat tärkeitä. Hänen mielestään

kaikilla oli oikeus tutkia ja tulkita – sekä elämää että tieteellisiä kirjoituksia – omalla tavallaan. Omiinsa ja kollegoidensa hoitolinjauksiin Pekka suhtautui rakentavan kriittisesti ja usein kuultiinkin teho-osaston päivystysraportilla Pekan suusta kysymys: ”Kenes pillooma tämä on?” Toimimattomia tietojärjestelmiä Pekka vihasi. Hän ei voinut käsittää miksi esimerkiksi älykkäiden hälytysten rakentaminen oli niin vaikeaa käytössä oleviin tietojärjestelmiin.

Vaimonsa Helenan Pekka tapasi opiskeluaikanaan Helsingin Tuomiokirkon portailta. Tuosta tapaamisesta seurasi pitkä ja onnellinen avioliitto, johon syntyi neljä lasta. Vapaa-ajallaan Pekka viihtyi kotitilillaan Punkaharjulla maatalous- ja metsätöissä. Purujärven Erän porukassa käydyt hirvi- ja karhujahdit olivat Pekalle jokavuotisia kesän ja syksyn kohokohtia.

Pekka oli intohimoinen pyöräilijä – hän pyöräili vanhalla mummonmankelilla ympäri vuoden jo opiskeluaikanaan. ”Jos johonkin ei pääse pyörällä, ei sinne kannata mennäkään.” Sittenkin pyörät paranivat ja Pekan tuulta halkova hahmo olikin tuttu näky niin työmatkan varrella kuin vuosittaisessa mieslääkäreiden Puumala-pyöräilyssäkin. Pekka osallistui mielellään myös työyhteisöemme moniin juhliin ja esiintyi niissä usein hulttomissa luonnerooleissa. Absolutismi ei haitannut hauskanpitoa. Vaikkei Pekka ollut vielä pitkään aikaan suunnitellut jäävänsä eläkkeelle, hänellä oli ajatus järjestää aikanaan suuret eläkejuhlat. Parantumattoman sairauden vuoksi eläkejuhlat vaihtuivat suuriin hautajaisiin, joihin Pekan toiveesta osallistuimme runsaslukuisesti.

Pekan kuolemassa kävi surullisella tavalla toteen hänen useasti toteamansa lausahdus: ”Ei tässä oo mittää lokkiikkoo”. Pekan kuolemaa on ollut vaikea hyväksyä ja sisäistää. Se jätti työyhteisöemme suuren aukon niin henkisellä kuin osaamisenkin tasolla. Häntä jäi kaipaamaan vaimon ja lasten lisäksi suuri joukko työtovereita, ystäviä ja potilaita. ■